

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Over de Raad voor de Kinderbescherming

Ieder kind heeft
recht op bescherming

Inhoud

- 3 > Over de Raad voor de Kinderbescherming
- 4 > Ieder kind heeft recht op bescherming
- 5 > Maakt u zich zorgen over een kind?
- 7 > De taken van de RvdK
- 9 > Het onderzoek
- 10 > Kwaliteitskader
- 13 > Meer informatie

Over de Raad voor de Kinderbescherming

Deze brochure is geschreven voor ouders die voor het eerst met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) in contact komen. Zij vinden hierin een algemene beschrijving van de taken en werkwijze van de RvdK. Ook andere belangstellenden kunnen met deze brochure meer te weten komen over het werk van de RvdK. Wilt u meer weten over de taken van de RvdK? Op pagina 15 van deze brochure staat een overzicht van de beschikbare informatie.

Voor het leesgemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij* staat, kunt u ook *zij* lezen. Met *ouders* worden ook ouder (eventueel met zijn of haar partner), verzorger(s) of wettelijke vertegenwoordiger(s) bedoeld. Met *kind* worden alle kinderen en jongeren tot 18 jaar bedoeld. Met *cliënt(en)* worden ouder(s) of kind(eren) bedoeld.

Ieder kind heeft recht op bescherming

Al sinds begin 1900 is in de Nederlandse wet vastgelegd dat kinderen beschermd moeten worden. In 1995 is het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind voor Nederland van kracht geworden. Uitgangspunt daarin is dat een kind bijzondere zorg en bescherming nodig heeft vanwege zijn kwetsbare en afhankelijke positie. Ouders zijn daar natuurlijk allereerst zelf verantwoordelijk voor. Zij moeten hun kind verzorgen en opvoeden en zijn ontwikkeling stimuleren. Als ouders hun verantwoordelijkheid niet (kunnen) nemen, kan de ontwikkeling van het kind in gevaar komen. In dat geval heeft de Raad voor de Kinderbescherming, als onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid, de taak om kinderen te beschermen.

De rol van de RvdK

De Raad voor de Kinderbescherming wordt geraadpleegd of ingeschakeld wanneer er ernstige zorgen zijn over de opgroei- en opvoedsituatie van een kind tussen de 0 en 18 jaar. De RvdK komt op voor deze kinderen door hun (gezins)situatie te onderzoeken en te adviseren over wat de beste oplossing is voor het kind. Bij alle werkzaamheden van de RvdK staat het belang van het kind centraal.

Ouders voeden hun kinderen op. Dat is hun recht en hun plicht. Maar soms komt de ontwikkeling van een kind ernstig in gevaar doordat ouders hun verantwoordelijkheid niet kunnen nemen of doordat vrijwillige hulp stagneert of onmogelijk is. Dan wordt de Raad voor de Kinderbescherming ingeschakeld en voeren wij onze wettelijke taak uit. De RvdK draagt bij aan de veiligheid van kinderen en het toekomstperspectief van jongeren. Daarnaast speelt de RvdK op verzoek van de rechter een rol bij ouders die uit elkaar gaan en het niet eens worden over afspraken over hun kinderen. Ook onderzoekt de RvdK de situatie van jongeren die met de politie in aanraking komen en adviseert de RvdK over een passende straf. Verder is de RvdK betrokken bij het afstaan of adopteren van kinderen.

Slechts een beperkt aantal instellingen kan direct de RvdK inschakelen, zoals de politie, rechters, de gemeente, Gecertificeerde Instellingen en 'Veilig Thuis' (Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK)). Alleen als er sprake is van een acute en ernstig bedreigende situatie voor het kind, kunnen andere instanties en personen de RvdK rechtstreeks benaderen.

Maakt u zich zorgen over een kind?

Bent u, bijvoorbeeld als buurman, familielid of leerkracht, ongerust over een kind? Dan kunt u vermoedens van verwaarlozing, mishandeling of andere ernstige opvoedingsproblemen melden bij 'Veilig Thuis' in uw omgeving. Kijk voor een overzicht van de adressen op de internetsite van de RvdK: www.kinderbescherming.nl, op de website van 'Veilig Thuis' www.vooreenveiligthuis.nl of raadpleeg een telefoonboek. 'Veilig Thuis' is ook telefonisch te bereiken via: 0800-2000.

De taken van de RvdK

> Bescherming

De RvdK doet onderzoek bij gezinnen waar opvoeden een probleem is geworden en kan de rechter verzoeken een kindbeschermingsmaatregel op te leggen.

> Gezag en omgang

De RvdK doet onderzoek en adviseert op verzoek van de rechter bij gezag- en omgangszaken, als ouders die uit elkaar gaan het niet eens worden over afspraken over de kinderen.

> Straf

De RvdK doet onderzoek naar de situatie van jongeren die met de politie in aanraking zijn gekomen. Vervolgens informeert de RvdK de rechter of de officier van justitie daarover en adviseert welke straf het meest passend is. Verder coördineert de RvdK de uitvoering van taakstraffen die aan jongeren zijn opgelegd.

> ASAA

De RvdK doet onderzoek in zaken op het gebied van Afstand, Screening (van pleeg- en aspirant-adoptiegezinnen), Adoptie en Afstammingsvragen.

Deze taken worden hierna toegelicht.

1 > Bescherming

Als er binnen een gezin problemen zijn, kan een gezin hulp hebben ingeschakeld van mensen uit hun sociale netwerk of van professionele instanties. Soms zijn de omstandigheden van een kind en zijn gezin zo zorgelijk dat deze hulp niet (meer) voldoende is. 'Veilig Thuis', een Gecertificeerde Instelling of een door de gemeente gemachtigde jeugdhulpaanbieder kunnen dan worden ingeschakeld. Als deze instellingen overwegen een verzoek tot onderzoek in te dienen, kan de RvdK met de betrokken hulpverleners bekijken of de ingeschakelde hulp voldoende is om bedreiging van de ontwikkeling weg te nemen. De RvdK kijkt daarbij vanuit het belang van het kind. Wanneer acties en resultaten niet voldoende zijn, doet de RvdK onderzoek. Uit dit onderzoek kan blijken dat er gedwongen hulp voor het kind moet komen. De RvdK verzoekt dan de rechter een zogenoemde maatregel van kindbescherming op te leggen. De meest voorkomende maatregel is de onder-toezichtstelling. Hierbij wordt een gezinsvoogd toegewezen. Het gezin is verplicht om deze hulp te accepteren. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in de brochure *Als opvoeden een probleem is*. Op pagina 15 staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

2 > Gezag en omgang

In de wet is vastgelegd dat ouders die uit elkaar gaan, samen het ouderlijk gezag behouden. Ook het recht op contact en omgang tussen ouders en kinderen is in de wet opgenomen. Ouders die uit elkaar gaan, zijn verplicht om afspraken over hun kinderen vast te leggen in een zogenoemd ouderschapsplan. Bijvoorbeeld over de omgang en verblijfplaats van de kinderen. Als ouders er zelf niet in slagen om tot een ouderschapsplan te komen, dan moet de rechter hierover een beslissing nemen. De rechter kan de RvdK vragen om de situatie te onderzoeken en hem te adviseren over wat het beste is voor de kinderen. Als de zorgen over een kind groot zijn, kan de RvdK besluiten om ook een beschermingsonderzoek te starten. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in de brochure *Als ouders uit elkaar gaan*. Op pagina 15 staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

3 > Straf

Als tegen een kind een proces-verbaal wordt opgemaakt vanwege een strafbaar feit of als het kind in verzekering wordt gesteld, brengt de politie de RvdK daarvan op de hoogte. De RvdK doet onderzoek om de officier van justitie en de rechter over de jongere en zijn (gezins)situatie te informeren. Ook adviseert de RvdK de officier van justitie en de rechter vanuit opvoedkundige invalshoek over de eventuele straf en hulpverlening die past bij het strafbare feit. De RvdK volgt het kind gedurende zijn straftraject en zorgt dat alle activiteiten van bijvoorbeeld de RvdK, jeugdreclassering en de officier van justitie op elkaar afgestemd worden. Als de zorgen over het kind groot zijn, kan de RvdK besluiten om ook een beschermingsonderzoek te starten. Verder coördineert de RvdK de uitvoering van de aan jongeren opgelegde taakstraffen. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in de brochure *Als uw kind in aanraking komt met de politie*. Op pagina 15 staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

4 > ASAA

ASAA staat voor Afstand, Screening (van pleeg- en aspirant-adoptiegezinnen), Adoptie en Afstammingsvragen. Bij een aanvraag voor opnemings van een buitenlands kind ter adoptie, doet de RvdK een gezinsonderzoek. De RvdK beoordeelt dan of het gezin geschikt is om een kind ter adoptie op te nemen en adviseert het ministerie van Justitie en Veiligheid hierover. De RvdK wordt ook ingeschakeld als ouders afstand willen doen van een kind, als geadopteerde kinderen willen weten wie hun ouders zijn en als ouders willen weten hoe het met hun kinderen gaat die geadopteerd zijn.

Het onderzoek

Een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming moet de situatie van het kind en het gezin duidelijk in kaart brengen. De RvdK voert daarom gesprekken met ouders, kinderen en anderen die bij het gezin betrokken zijn. Het onderzoek gaat over de vraag wat het beste is voor het kind.

Een medewerker van de RvdK, de raadsonderzoeker, doet onderzoek naar de ontwikkeling van het kind, de opvoedingsomgeving waarin het kind opgroeit en de hulpverlening die eventueel al is ingezet. De raadsonderzoeker wil een zo goed mogelijk beeld krijgen van het kind en zijn omstandigheden. Zo kan hij bepalen in hoeverre de ontwikkeling van het kind bedreigd wordt en wat daaraan gedaan moet worden. Voorafgaand aan het onderzoek, stelt de raadsonderzoeker een onderzoeksplan op. De raadsonderzoeker houdt daarbij steeds in gedachten dat het zijn taak is om op te komen voor het belang van het kind. De raadsonderzoeker voert gesprekken met verschillende personen. Hij praat niet alleen met de ouders en andere gezinsleden, maar zo nodig ook met andere betrokkenen, zoals een leerkracht, huisarts of andere hulpverleners. Tijdens het onderzoek wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van het sociale netwerk om een gezin te ondersteunen.

De raadsonderzoeker wordt tijdens zijn onderzoek ondersteund door een gedragsdeskundige en als dat nodig is door een juridisch deskundige. In een gezamenlijk overleg nemen zij de beslissingen over het onderzoek. De leidinggevende van de raadsonderzoeker is eindverantwoordelijk. De raadsonderzoeker houdt de ouders op de hoogte van het onderzoek.

Het rapport

Een onderzoek wordt afgesloten met een rapport. Daarin beschrijft de raadsonderzoeker de (gezins)situatie van het kind en geeft hij antwoord op de onderzoeksvragen. Ook het advies van de RvdK wordt vermeld.

In het rapport beschrijft de raadsonderzoeker de aanpak en het verloop van het onderzoek en geeft hij antwoord op de onderzoeksvragen. Ook de informatie die ouders en kind hebben gegeven over de genoemde onderwerpen uit het onderzoeksplan komen in het rapport. Daarnaast wordt de informatie opgenomen die anderen hebben verstrekt. Het rapport wordt meestal afgesloten met een advies. De raadsonderzoeker stuurt zijn

voorlopige rapport op naar de ouders en afhankelijk van de leeftijd ook naar de kinderen. Onjuist weergegeven feiten kunnen gewijzigd worden. Andere opmerkingen worden als bijlage aan het rapport toegevoegd. Hierna wordt het rapport definitief. In bijna alle onderzoeken stuurt de RvdK het definitieve rapport aan de ouders en soms ook aan het kind. Afhankelijk van het soort onderzoek stuurt de RvdK het rapport naar de rechter, de officier van justitie of het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Het dossier

Een exemplaar van het rapport is bestemd voor het dossier van de RvdK, waarin alle gegevens van het kind en het gezin bewaard worden. De RvdK vernietigt het kinddossier wanneer het kind om wie het gaat 24 jaar is geworden. Naast adoptiedossiers worden ook dossiers over een gezagsontnemende maatregel voor onbepaalde tijd bewaard.

Stichting Kwaliteitsregister Jeugd

De onderzoekers van de RvdK zijn geregistreerd als jeugdzorgwerker bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Onze gedragsdeskundigen zijn geregistreerd als pedagoog of psycholoog bij de SKJ of hebben een BIG-registratie. Dit betekent dat onze professionals altijd werken volgens de voor hen geldende beroepsstandaard. Als u ontevreden bent over de wijze waarop een raadsonderzoeker of gedragsdeskundige beroepsmatig heeft gehandeld, dan kunt u zich richten tot de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd.

Kwaliteitskader

De werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming is vastgelegd in het Kwaliteitskader waarvoor de minister van Justitie en Veiligheid verantwoordelijk is. Het Kwaliteitskader biedt de medewerkers van de RvdK richtlijnen voor hun dagelijks werk. Het document beschrijft onder andere hoe een onderzoek uitgevoerd wordt, welke informatie in het rapport komt en hoe lang een onderzoek mag duren. Daarnaast kent de RvdK protocollen waarin voorgeschreven wordt hoe de RvdK in bepaalde zaken moet handelen. Er bestaat een protocol *Bescherming*, een protocol *Gezag en Omgang*, een protocol *Strafzaken* en een protocol *Afstand, Screening, Adoptie en Afstamming (ASAA)*. Op deze manier worden de raadsonderzoeken zoveel mogelijk op gelijke wijze uitgevoerd en kunnen cliënten nagaan wat zij mogen verwachten van de RvdK. De RvdK verwacht op zijn beurt dat zijn taak op een veilige en respectvolle wijze kan worden uitgevoerd. U kunt zowel het Kwaliteitskader als de protocollen op elke locatie van de RvdK inzien of raadplegen via de internetsite www.kinderbescherming.nl.

Meer informatie

> Cliëntvertrouwenspersoon

Cliënten kunnen zich bij hun contacten met de Raad voor de Kinderbescherming laten bijstaan door iemand in wie zij vertrouwen hebben: een familielid, vriend, advocaat of hulpverlener. Er zijn wel enkele regels. Zo mag deze cliëntvertrouwenspersoon niet uit naam van de cliënt optreden en mag hij niets doen zonder toestemming van de cliënt. De RvdK mag een cliëntvertrouwenspersoon weigeren als deze het onderzoek verstoort.

> Onafhankelijk vertrouwenspersoon

Naast de cliëntvertrouwenspersoon is er voor cliënten een onafhankelijk vertrouwenspersoon beschikbaar. Het is zijn taak om cliënten te informeren en te adviseren over hun (rechts)positie en om hen te ondersteunen bij vragen, problemen en klachten over de RvdK. De vertrouwenspersoon is hiervoor speciaal opgeleid. Bij elke locatie van de RvdK is een folder over de vertrouwenspersoon beschikbaar. De vertrouwenspersoon is in dienst van het Advies en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ). Meer informatie kunt u vinden op de website www.akj.nl.

> Cliëntenraad

De cliëntenraad wil eraan bijdragen dat de kwaliteit van het werk van de RvdK verbetert. De leden van de cliëntenraad adviseren de RvdK over allerlei onderwerpen, waaronder de kwaliteit van de dienstverlening. Dit doen zij vanuit hun eigen ervaringen met de RvdK. De doelstelling en taken van de cliëntenraad zijn vastgelegd in een reglement. Meer informatie over de cliëntenraad vindt u op de website www.kinderbescherming.nl.

> Cliënttevredenheidsonderzoek

De RvdK wil graag weten wat cliënten vinden van de kwaliteit van het werk. Daarom laat de RvdK regelmatig onderzoek doen naar de tevredenheid van de cliënten. De mening van cliënten is voor de RvdK mede bepalend voor de werkwijze en de manier waarop de organisatie omgaat met cliënten. Voor dit onderzoek kunnen ouders en jongeren vanaf twaalf jaar een vragenlijst ontvangen.

> **Twijfels over identiteit**

Helaas komt het voor dat mensen zich onterecht voordoen als medewerker van de RvdK. Als u twijfelt aan de identiteit van de persoon die zich als raadsonderzoeker voorstelt, neem dan contact op met de locatie van de RvdK in uw omgeving. De adressen en telefoonnummers vindt u op www.kinderbescherming.nl. Vraag bij persoonlijk contact naar de legitimatiekaart van de Raad voor de Kinderbescherming die iedere raadsonderzoeker bij zich hoort te dragen.

> **Bescherming persoonsgegevens**

- De persoonsgegevens van cliënten van de RvdK en van andere betrokkenen bij een onderzoek worden vastgelegd in een computerbestand en een dossier. Daarbij volgt de RvdK de wettelijke regels. Vanzelfsprekend gaat de RvdK zorgvuldig en vertrouwelijk met de gegevens om. Cliënten en betrokkenen hebben het recht om hun eigen gegevens in te zien, te laten verwijderen, wijzigen of aanvullen. Hiervoor kan een verzoek worden ingediend bij de locatie waarmee de cliënt of betrokkene te maken heeft gehad. Bij de RvdK vastgelegde gegevens kunnen worden gebruikt voor (wetenschappelijk) onderzoek.

- Om de informatie-uitwisseling tussen de gemeenten, door gemeenten gemachtigde jeugdhulpaanbieders, Gecertificeerde Instellingen, de RvdK en de rechterlijke macht te verbeteren, gebruiken deze organisaties speciale systemen zoals GCOS en CORV. Dit zorgt ervoor dat de deelnemers aan de overleggen tussen ketenpartners en de RvdK, zicht hebben op alle relevante en actuele informatie over een kind. Hierdoor loopt de besluitvorming beter en sneller.

- De RvdK meldt bij de *Verwijsindex Risico's Jeugdigen* kinderen aan waarvoor een beschermingsonderzoek gestart is, die in verzekering zijn gesteld of tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt. De melding bestaat uit de algemene persoonsgegevens van de cliënt en het burgerservicenummer. De RvdK meldt uitsluitend dat er een onderzoek gedaan wordt. Op het moment dat meerdere instanties melding maken van dezelfde minderjarige cliënt, ontstaat een 'match'. Hierdoor weten de instanties van elkaar dat ze bij deze cliënt betrokken zijn en kunnen ze informatie uitwisselen.

> **Klachten**

Een cliënt die ontevreden is over de wijze waarop een medewerker van de RvdK zich tegenover hem heeft gedragen of over de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd, kan dat eerst bespreken met deze medewerker en zijn leidinggevende. Zij proberen vervolgens met de cliënt een oplossing te vinden. Als dat niet lukt, kan de cliënt een klacht indienen. Meer informatie over dit onderwerp vindt u in de brochure *Als u een klacht heeft*. Hiernaast staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

> **Vragen?**

Heeft u nog vragen over het werk van de Raad voor de Kinderbescherming? Stel deze dan aan de medewerker van de RvdK met wie u contact heeft. Of neem contact op met een locatie in uw omgeving. De adressen en routebeschrijvingen van de locaties staan op www.kinderbescherming.nl. Hier vindt u ook informatie over organisaties waarmee de RvdK samenwerkt.

> **Brochures**

Meer informatie over de RvdK vindt u in de brochures:

- *Als opvoeden een probleem is*
- *Als uw kind onder toezicht gesteld wordt*
- *Als ouders uit elkaar gaan*
- *Als uw kind in aanraking komt met de politie*
- *Als u een klacht heeft*
- *Als de RvdK u om informatie vraagt*
- *Als u tijdelijk voogd wordt over een jongere uit het Caribische deel van het Nederlandse Koninkrijk*

Voor jongeren:

- *Als het mis dreigt te gaan met je opvoeding*
- *Als je in aanraking komt met de politie*
- *Als je een taakstraf hebt gekregen*
- *Als je ouders uit elkaar gaan*

Deze brochures zijn verkrijgbaar via:

- www.kinderbescherming.nl
- alle locaties van de RvdK

Raad voor de Kinderbescherming: omdat een kind dat ernstige schade dreigt op te lopen recht heeft op een onafhankelijk advies

Dit is een uitgave van

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Raad voor de Kinderbescherming | Landelijke Staf Organisatie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

Januari 2019

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.